

Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

BØRNERÅDETS KOMMENTARER TIL FORSLAG OM ÆNDRING AF LOV OM RETSSIKKERHED OG ADMINISTRATION PÅ DET SOCIALE OMRÅDE SAMT LOV OM SOCIAL SERVICE. (SELVSTÆNDIG HANDLEKOMMUNE FOR ANBRAGTE BØRN SAMT HØRING OG INDDRAGELSE AF BØRN I SAGSBEHANDLINGEN)

D. 10. 01. 2003.

Generelle bemærkninger

At styrke kontinuitet og stabilitet i anbragte børns liv samt inddrage deres egne oplevelser og holdninger i vigtige beslutninger for deres liv har været et gennemgående tema i Børnerådets hidtidige markeringer på dette område. Børnerådet anerkender derfor Socialministeriets forsøg på, gennem dette lovforslag at imødekomme bl.a. disse formål.

Imidlertid er rådet bange for, at det foreliggende forslag om fastholdelse af barnets handlekommune ved forældrenes flytning ikke løser "kasteboldproblematikken", idet den inviterer til kassetænkning og stiller meget store krav til samarbejdet mellem de involverede kommuner, hvis det skal lykkes. Børnerådet er ikke overbevist om, at der med dette forslag er fundet den bedste løsning for det anbragte barn.

Et forslag til en anden vej kunne gå i retning af, at fastholde den nuværende ordning med fælles opholdskommune for forældre og børn, men tildele anbragte børn i disse sager en professionel, men kommunal uafhængig person (kan evt. være en konsulent fra en plejehjemsforening), hvis opgave er at fastholde handlekommunens på den fastlagte handleplan og at ændringer alene sker ud fra barnets bedste. Udover sin faglige indsigt kan personens autoritet evt. bygge på retten til at indbringe handlekommunens foranstaltninger eller mangel på samme for ankesystemet.

I det hele taget er det Børnerådets opfattelse, at alle børn som anbringes udenfor eget hjem bør tildeles en kontaktperson, som både kan være en støttende person i forhold til barnet, men også tale

barnets sag i forhold til myndighederne. Denne person bør forsætte sit virke uanset forældrenes flytning til ny kommune.

I spørgsmålet om inddragelse af børn, er Børnerådet meget tilfreds med at 12-års reglen ophæves og barnets inddragelse generelt bliver det selvfølgelig udgangspunkt. Det er helt i tråd med rådets holdning til indarbejdelse af Børnekonventionens artikel 12. M.h.t. inddragelsens karakter finder Børnerådet imidlertid ikke, at den konkrete lovtekst lever op til det niveau for inddragelse, som den nyere forskning fra SFI viser behov for og som også antydningssvis kommer frem i Socialministeriets bemærkninger til forslaget. Ambitionsniveauet for inddragelse af børnene bør afspejle sig i lovteksten.

Kommentarer til forslagens §1 nr.1. Om børns selvstændige opholdskommune.

Af forslagens almindelige bemærkninger fremgår det, at baggrunden for forslaget bl.a. er sager hvor anbragte børn, hvis forældre flytter til ny kommune, er blevet til "kastebold" mellem de forskellige myndigheder. Det er nærliggende, som det forelagte forslag går på, at styrke kontinuiteten i handleforløbet omkring barnet ved at fastholde handleforpligtelsen/-retten hos den tidligere kommune, som kender til barnet og har lave handleplanen. Konsekvensen her bliver imidlertid, at betalingsforpligtigelse og handlekompetence bliver sammenfaldende. Det er generelt et udmærket princip, når den enkelte kommune selv kan høste frugten af et godt forebyggende arbejde og ligeledes selv er forpligtet efter et mindre godt arbejde i en børnesag. Her kan sammenfaldet være en positiv motivationsfaktor for et kvalificeret arbejde i en børnesag til glæde for de involverede børn. I sager, hvor forældre til anbragte børn flytter væk fra kommunen, er det imidlertid Børnerådets opfattelse, at det forholder sig anderledes.

Et argument for den nuværende ordning, hvor betalingsforpligtigelse og handlekompetence i disse sager er adskilt, er netop, at det skulle sikre, at den nye kommune ikke hjemtager børnene af økonomiske grunde. Dette argument fremgår også af forslagens almindelige bemærkninger. Ved at samle handlekompetence og betalingsforpligtigelse hos fraflytningskommunen, hvis perspektiv på sigt er ingen forpligtigelse overfor de pågældende forældre og børn, er det Børnerådets opfattelse, at økonomien vil få en øget betydning i overvejelser om hjemtagelse. Fraflytningskommunen har alt at vinde ved hjemtagelse.

Her er tale om et dilemma, som Børnerådet ikke finder, der med dette forslag er fundet en endelig løsning på. Når man vil erstatte en ordning, som grundlæggende beskytter de mange børn i disse sager fra økonomi-tænkning i forbindelse med hjemtagelse, med en ordning, som gør det modsatte, savner vi et bedre beslutningsgrundlag end det

foreliggende. Vi savner et bud på, hvor stor en andel af disse kommune flytte-sager der bliver til "kastebold-sager" , hvor tidligere handleplaner brydes af tilflytterkommunerne til skade for de involverede børn. Det vil være uheldigt, hvis der skabes stabilitet og kontinuitet for få børn, men det modsatte for flere børn.

Kommentarer til forslaget §2 nr. 1.

Med det foreliggende forslag stilles der meget store krav til samarbejdet mellem forældrenes opholdskommunen og barnets handlekommune.

Børnerådet anerkender, at særlig støtte til børn og unge skal tage udgangspunkt i, at familien ses som en samlet enhed, men med barnets bedste i fokus. Det kræver et tæt arbejde omkring hele familien, og dermed et tæt samarbejde mellem de pågældende opholdskommuner.

I bemærkningerne understreger Socialministeriet, at uenigheder mellem de involverede kommuner ikke må forsinke nødvendige foranstaltninger. Dette er Børnerådet meget enig i, men finder ikke at forslaget giver kommunerne megen hjælp til at håndtere uenigheder. Børnerådet frygter, at dette kan blive en barriere for nødvendige foranstaltninger eller ændringer af samme.

Børnerådet er betænkelig ved, at forslaget bygger på et ikke formaliseret samarbejde mellem barnets opholdskommune og forældrenes opholdskommune. Ved en flerårig anbringelse vil barnets opholdskommune helt miste kontakten til forældrene, hvis de er flyttet kort efter anbringelsen. Det kan være vanskeligt at forestille sig konkret, hvorledes f.eks. en vestjysk kommune og et bistandskontor i Sydhavns kvarteret i København kan etablere og fastholde et samarbejde omkring en familie over mange år. Samarbejdet er en god intention, men Børnerådet mener, der i loven bør indbygges et mere formelt samarbejdsforum, så de gode intentioner ikke falder mellem to stole.

Kommentarer til forslag §2 nr. 2.

Den konkrete lovtekst i Servicelovens §58 giver barnet ret til en samtale. I bemærkningerne til loven tales om inddragelse og SF-undersøgelserne påpeger de kommunale sagsbehandlers manglende kendskab til børnene, deres erfaringer, syn på deres eget og familiens problemer, holdning til foranstaltninger m.m.. Inddragelse rækker langt videre end en samtale.

Børnerådet vil derfor anbefale at lovteksten foreskriver, at børn skal inddrages og at bemærkningerne til forslaget, som grundlag for

vejledning, mere detaljeret redegør for hvorledes denne inddragelse kan finde sted.

Afslutningsvis

Mulighederne for at udvikle den særlige støtte til børn og unge på et kvalificeret grundlag bliver bedre og bedre på grundlag af den aktuelle forskning på området. Og Børnerådet har store forventninger til den udvikling, som satspuljebevillingen til udvikling af en respektfuld og kvalificeret inddragelse skaber grundlag for.

Rådet vil her afslutningsvis pege på den kommunale sagsbehandling af børnesagerne, som et nyt område med behov for et kvalitativt løft. Det viser bl.a. den nyeste forskning fra SFI med al tydelighed. Børnerådet ser behov for, at der sættes fokus på strukturen i forvaltningerne for behandling af disse sager, at det sker på grundlag af høj kvalificeret og differentieret faglighed, at sagsbehandlingen sker i et fagligt udviklingsrettet miljø m.m.

Med venlig hilsen

Klaus Wilmann, formand for Børnerådet

Bente Ingvarsen, sekretariatschef